

Listu najvećih zagađivača zraka u Bosni i Hercegovini za 2018. Godinu koju je prezentirao Arhus centar Zenica predvode kompanija Arselor Mital Zenica, zatim termoelektrane Tuzla, Ugljevik i Gacko, cementare Lukavac i Kakanj, koksara GIKIL i rafinerija u Slavonskom Brodu.

Lista je kreirana na osnovu baze podataka o zagađivačima koju su kreirali zajedno sa organizacijama Arnika iz Češke Republike te Eko foruma Zenica.

Arnika i Eko forum Zenica objavljuju podatke koje od nadležnih institucija prikupljaju još od 2011. godine, a alternativna baza podataka zagađivača ove godine po prvi put prikazuje podatke i iz Republike Srpske.

Profesor Samir Lemeš iz Eko foruma Zenica istakao je da je došlo do “blagog poboljšanja u transparentnosti podataka”, jer su godišnji izvještaji o emisijama konačno javno dostupni na internetu.

Uporedbom podataka unazad desetak godina, napomenuo je, može se prepoznati koje kompanije ulažu u modernizaciju i tehnologije za zaštitu okoliša i zdravlja ljudi.

Tako je, kako je rečeno, Termoelektrana Ugljevik postigla ulaganje emisija izgradnjom postrojenja za odsumporavanje 2019. godine, a ulaganja u filtere za prašinu pomogla su da se značajno smanji zagađenje iz cementare Kakanj, dok za smanjenje emisije iz postrojenja kompanije Arselor Mital Zenica smatraju da je uzrok bio pad proizvodnje usljed globalne ekonomske krize.

Podaci koje dostavljaju industrijska postrojenja, kako je ustvrdio Martin Skalski iz češke Arnike, nisu pouzdana, jer sadrže i ogroman broj grešaka pa je gotovo 90 posto tih podataka i nebitno. Pritom, dva entiteta koriste različite sisteme i različite metodologije.

Skalski navodi da je BiH 2003. potpisala, a od 2009. godine i promjenjuje Protokol o registrima ispuštanja i prenosa zagađenja, koji je sastavni dio Arhuske konvencije.

“Po tom protokolu, države su se obavezale da će javno objavljivati podatke o zagađenju. Do ove godine ratificiralo ga je 37 država i kao poseban entitet Evropska unija, ali ga još uvijek nije ratificirao i Parlament BiH. Dakle, ovaj sistem nije obavezan za industriju”, istakao je Skalski.

Podvlači da bez “transparentnosti podataka o zagađenju, što je ključni korak na putu ka čistom zraku”, državni organi ne mogu djelovati pa javnost i mediji nisu u stanju kontrolirati situaciju.

Izvor: bhrt.ba